

Urbanet Analyse
EIEI AV ASPLAN VIAK

Effekt av tidsdifferensierte takster og endret honnørrabatt i Bergen og Oslo

Frokostseminar 6.mars 2017

Agenda

1. Kort om bakgrunn for analysene
2. Effekt av å differensiere takstene i Oslo og Bergen
3. Effekt av endring i statlige rabattordninger

Analysene var en del av et takstprosjekt gjennomført på oppdrag fra SD høsten 2016

- Prosjektet belyste konsekvenser av endringer i takstsystemet på nasjonalt nivå
 - Bl.a. tidsdifferensierte takster og endring i statlige rabattordninger
- Analysene bygger på prinsippet om effektiv prising:
 - **Lavest takster** til de mest prisfølsomme og minst kostnadskrevende trafikantene
 - **Høyest takster** til de minst prisfølsomme og mest kostnadskrevende trafikantene

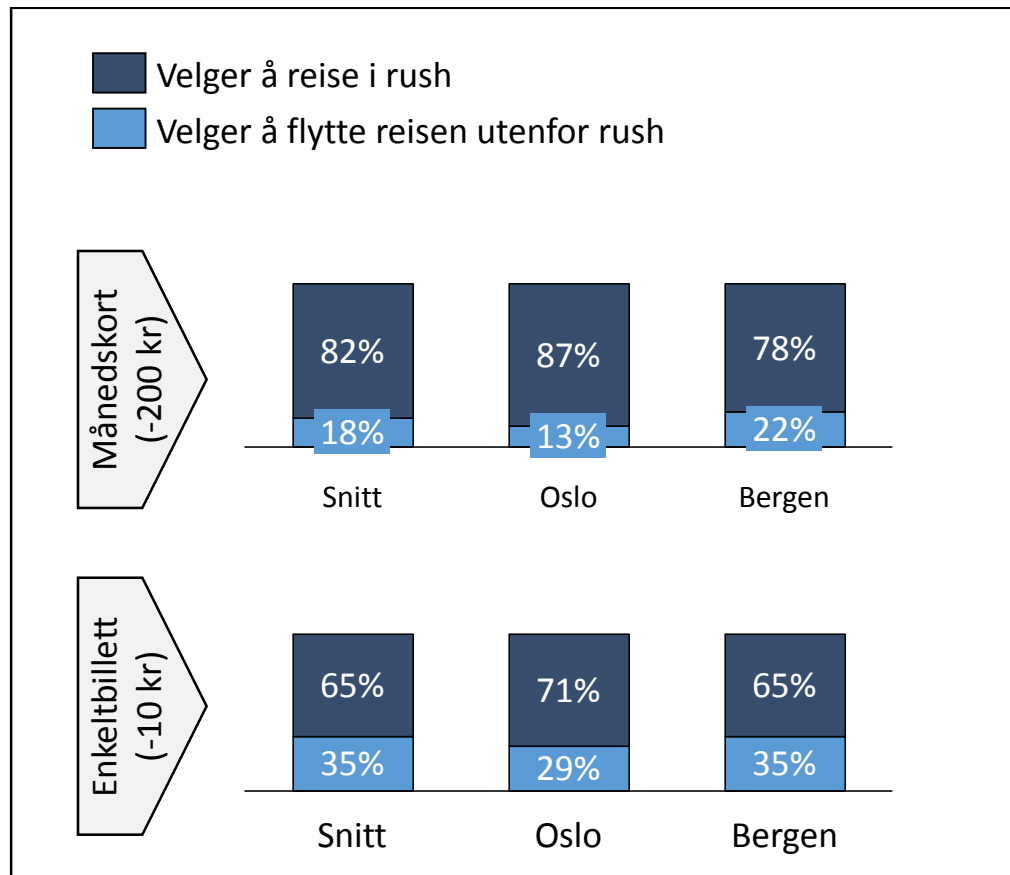

Agenda

1. Kort om bakgrunn for analysene
2. Effekt av å differensiere takstene i Oslo og Bergen
3. Effekt av endring i statlige rabattordninger

En relativt stor andel av de reisende oppgir at de ville valgt et rimeligere produkt som kun gjelder utenfor rush

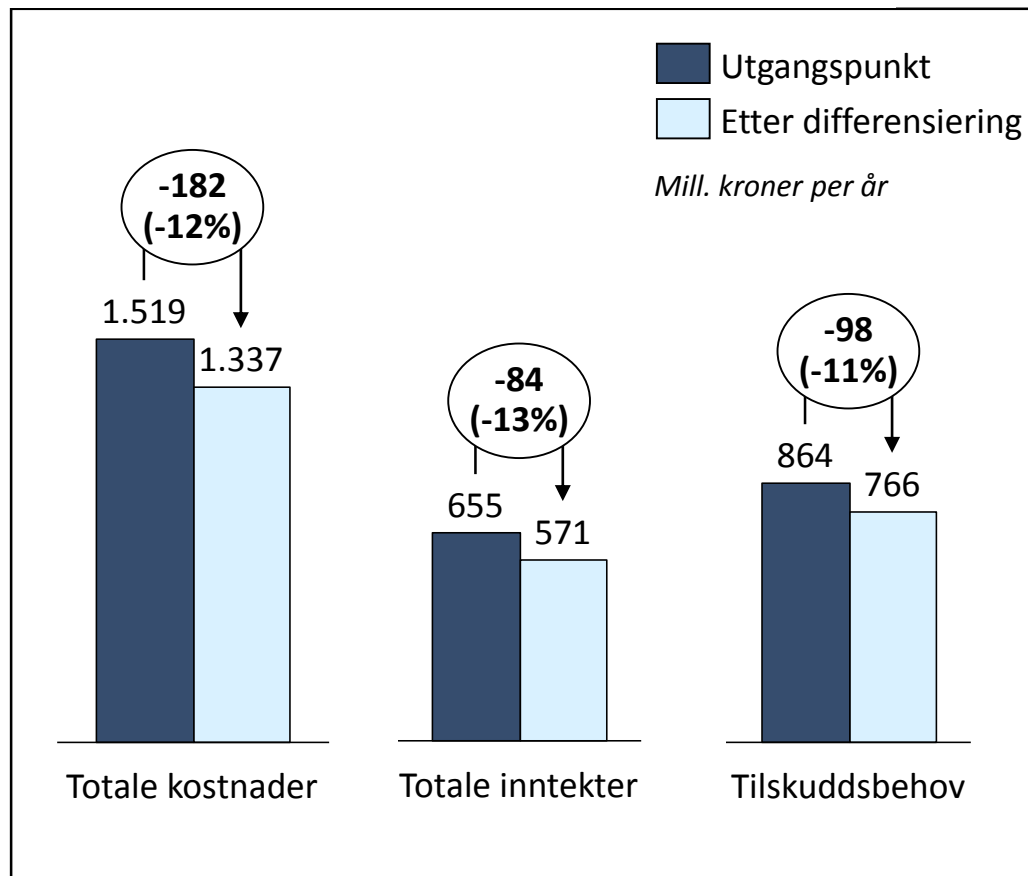
Overføringseffekter ved 30 % rabatt utenfor rush:

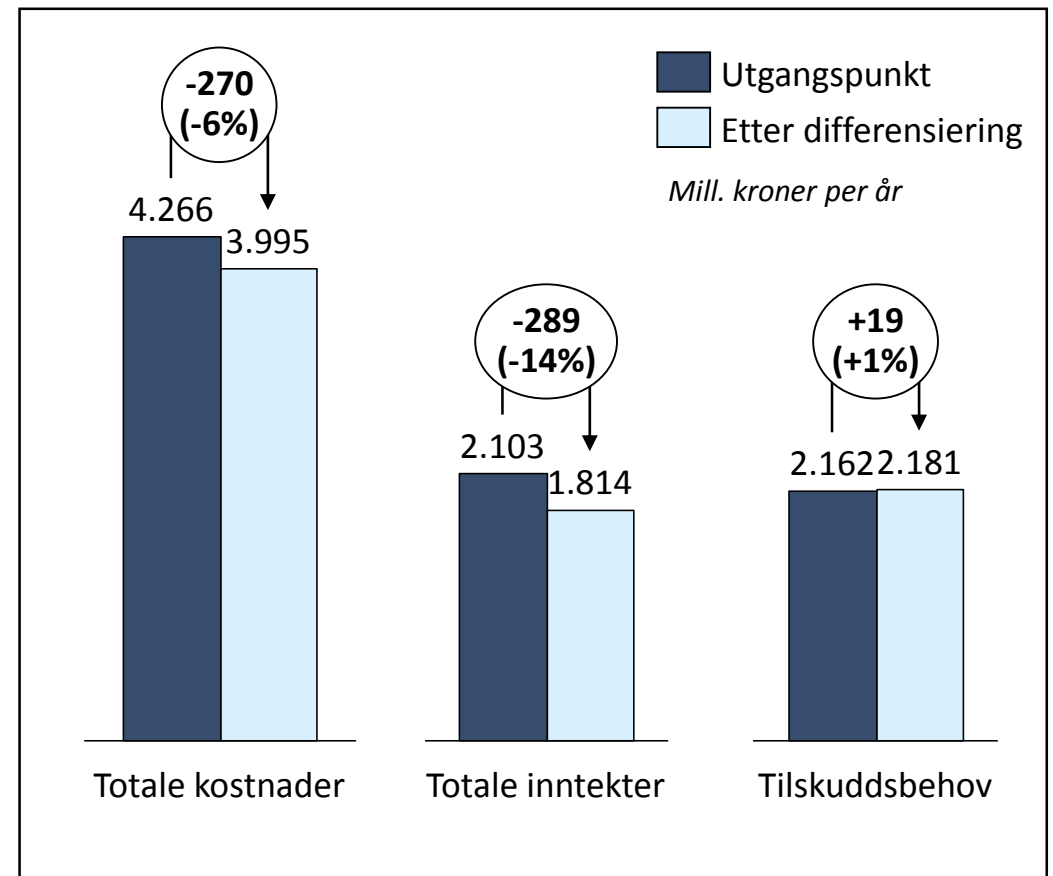
- Estimerer gjennomsnittlig overføringsrate på **27** prosent i Bergen og **16** prosent i Oslo
- Høyere andel i Bergen enn Oslo
- Høyere andel for enkeltbillett enn månedskort

Ved å redusere takstene utenfor rush kan tilskuddsbehovet for kollektivtransporten reduseres

Eksempel for Bergen byområde:

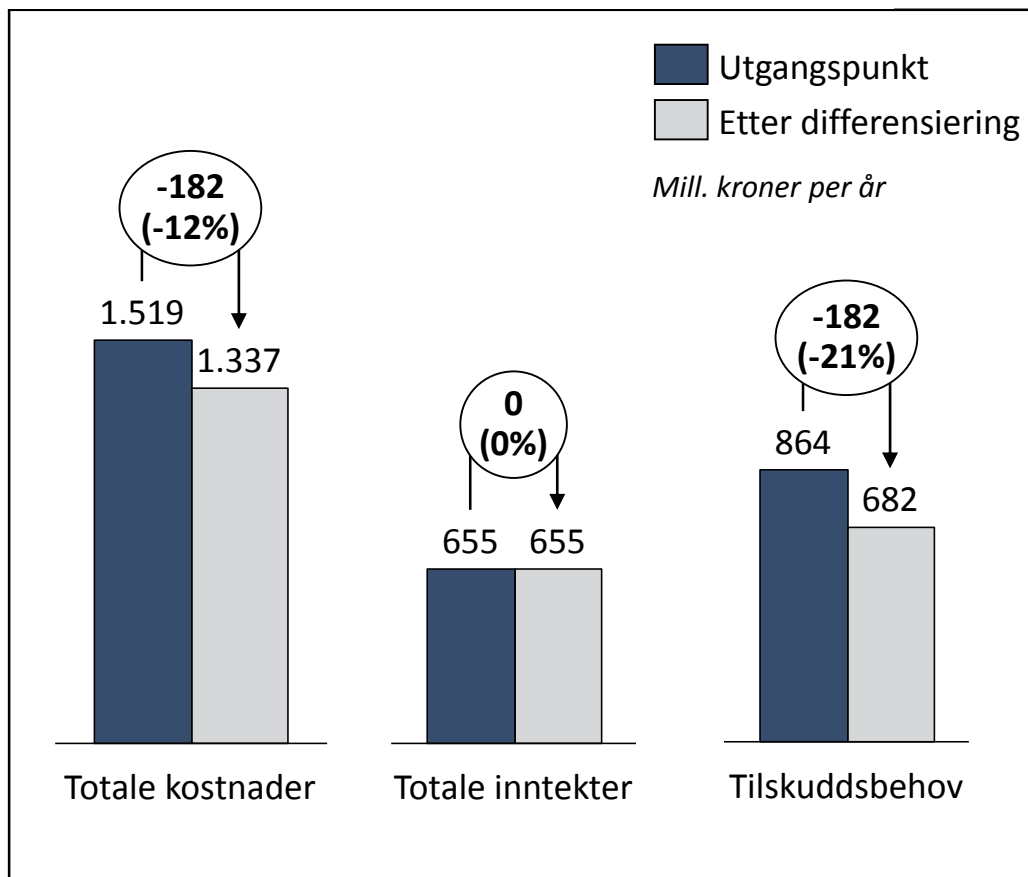

Eksempel for Oslo byområde:

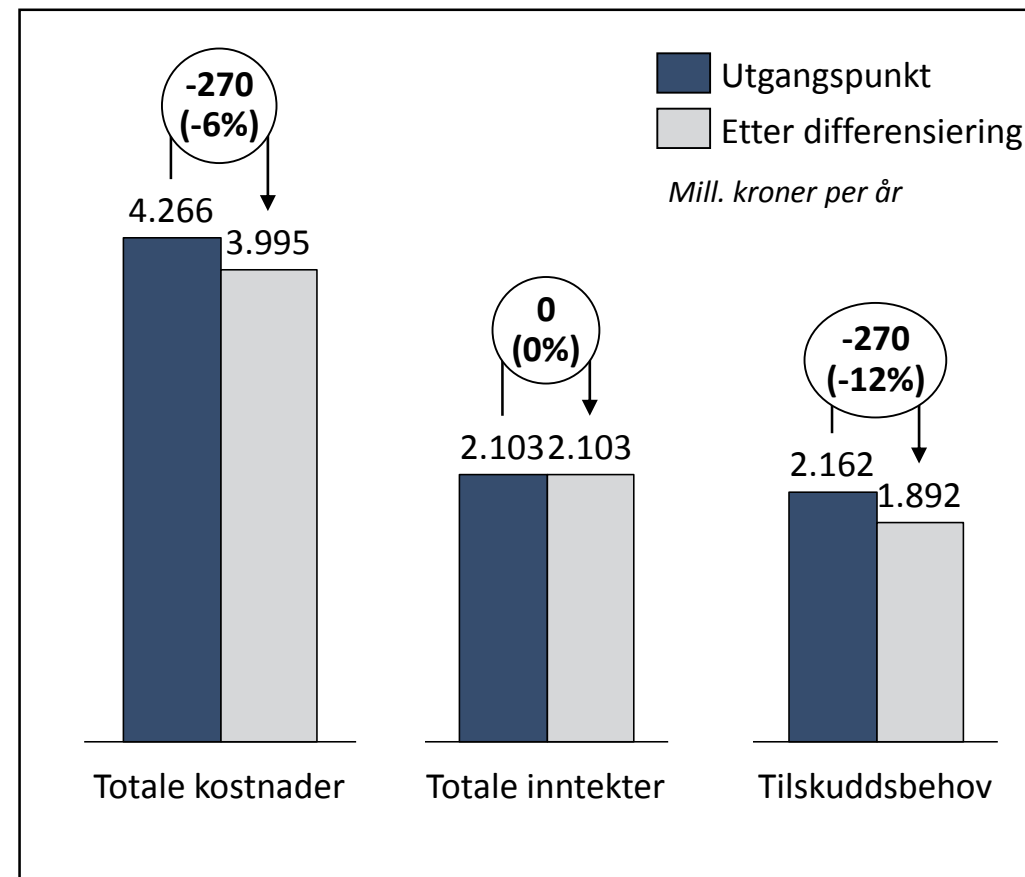

Dersom man samtidig øker takstene utenfor rush vil besparelsen bli lagt høyere (10-20 prosent)

Eksempel for Bergen byområde:

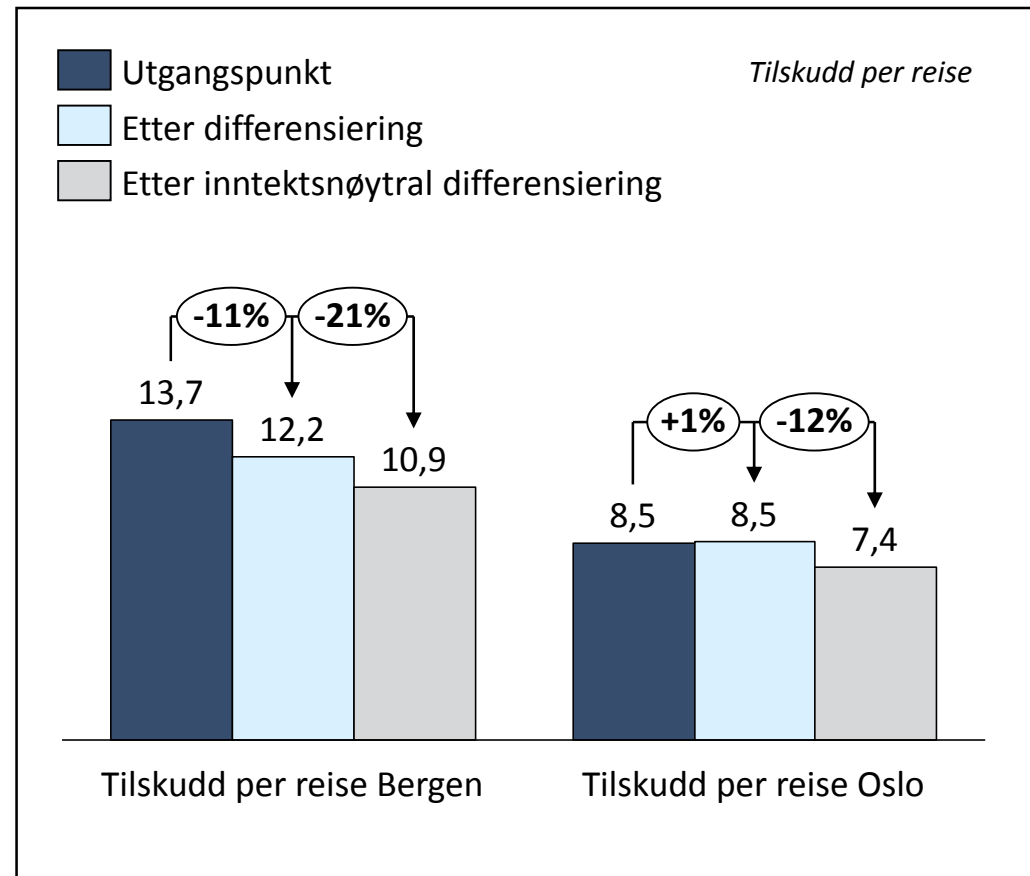

Eksempel for Oslo byområde:

Tidsdifferensiering kan være et viktig virkemiddel for å redusere tilskudd per reise

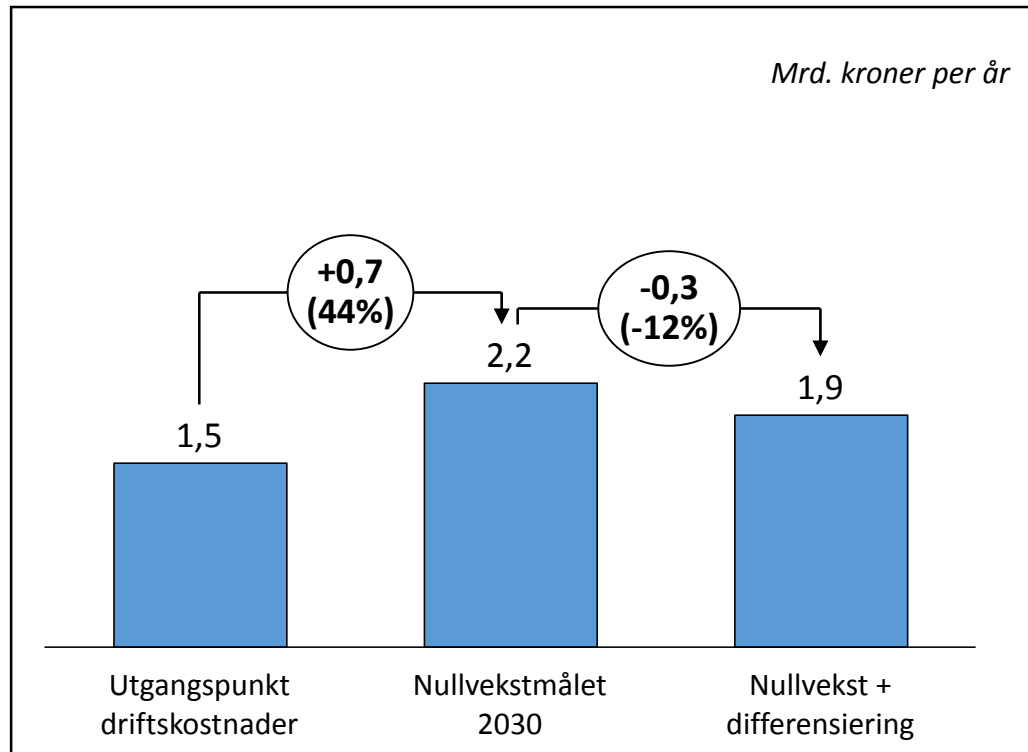
Endring i tilskudd per reise

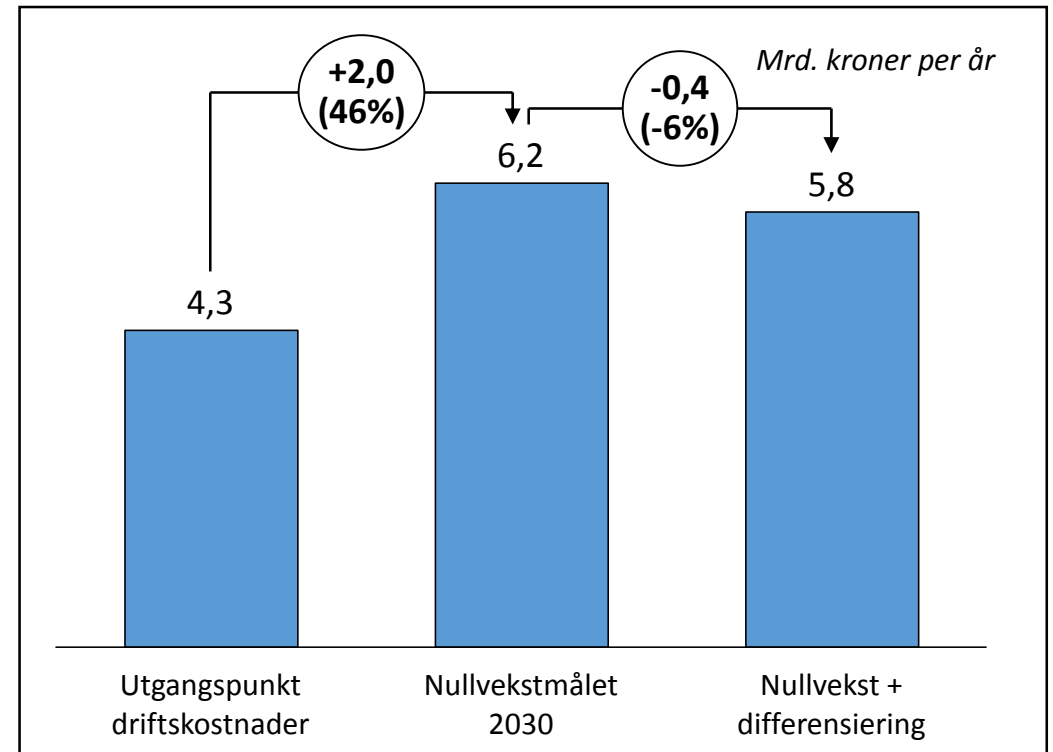
- Til og med uten takstøkninger kan en oppnå gevinster av tidsdifferensiering
- Inntektsnøytral differensiering kan redusere tilskudd per reise med 10-20 prosent

Tidsdifferensierte takster kan redusere kostnadene ved å nå nullvekstmålet med 700 mill. i Bergen og Oslo

Reduksjon i kostnader knyttet til nullvekstmålet.
Eksempel for Bergen byområde:

Reduksjon i kostnader knyttet til nullvekstmålet.
Eksempel for Oslo byområde:

Agenda

1. Kort om bakgrunn
2. Effekt av å differensiere takstene
3. Effekt av endring i statlige rabattordninger

I prosjektet fant vi redusert grunnlag for honnørrabatten

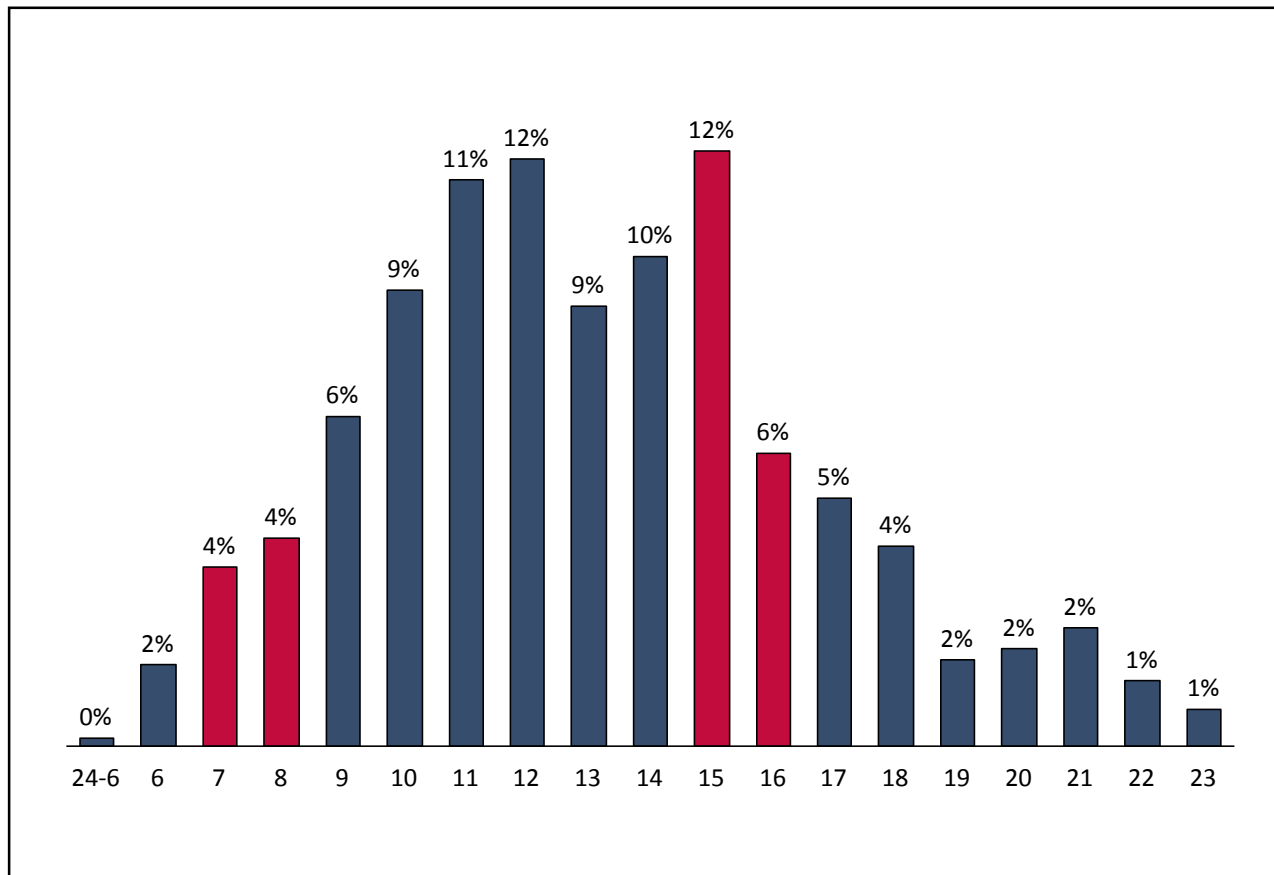
- Inntektene for eldre har økt mer enn for andre grupper
 - 20 % økning fra 2009-2014, sammenlignet med et gjennomsnittsnivå på 10 %
- Forventet levealder har økt og det blir stadig flere eldre
 - 23 % vekst i folkemengde over 67 år, sammenlignet med et gjennomsnittsnivå på 13 %
- Andelen eldre med førerkort har økt med 35-45 % fra 1991 til 2013

*Vi har undersøkt effekten av å fjerne
honnørrabatten i rushtiden*

Mange seniorreiser gjennomføres i rushtiden, hvor hver nye kollektivreise er dyrere enn utenfor rush

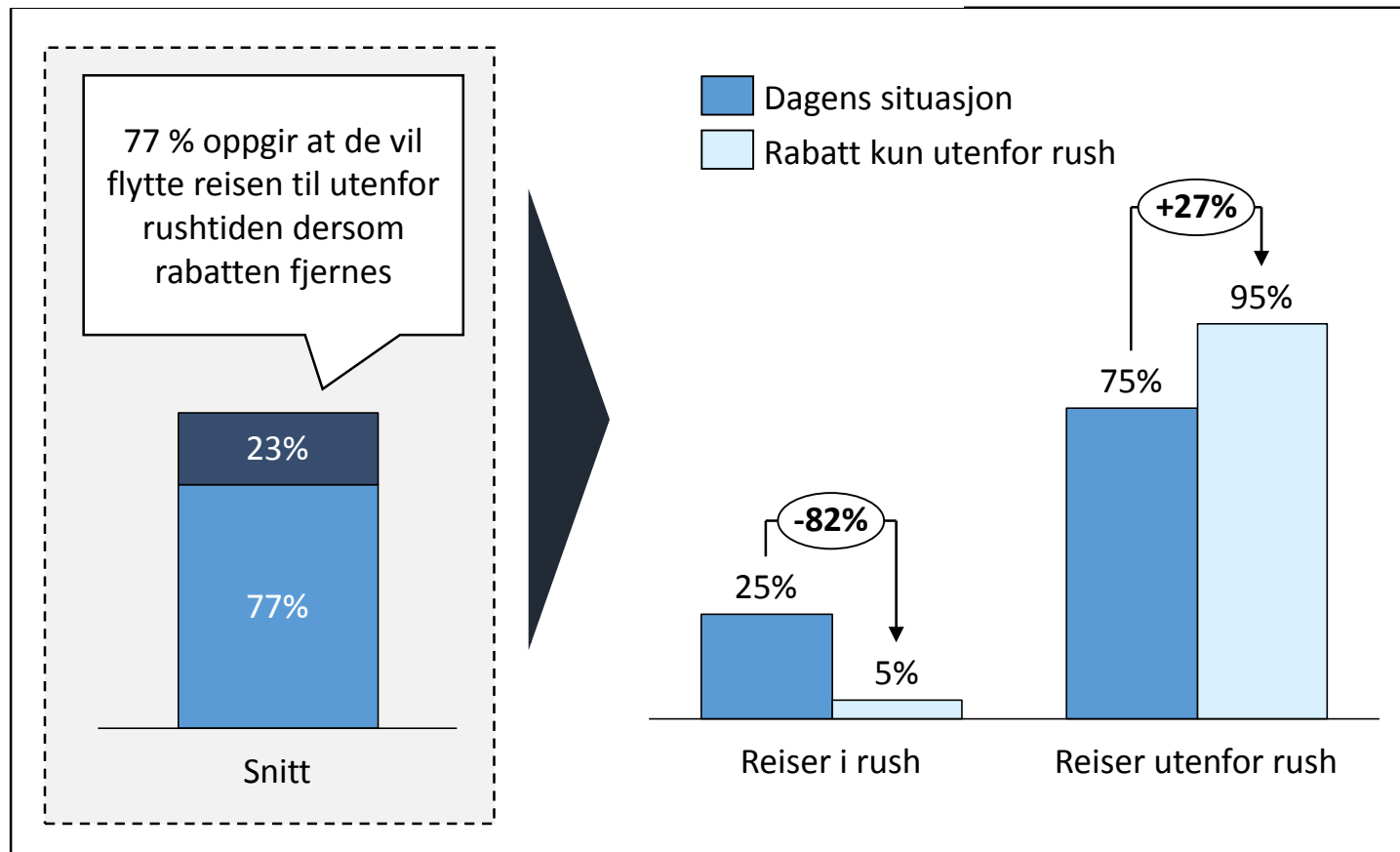
Fordeling av seniorreiser utover døgnet:

- Eldre gjennomfører omtrent 22.000 daglige reiser i rushtiden (25%)
- Potensial knytte til å flytte seniorreiser utenfor de dyreste rushtimene
- Frigjøre kapasitet til de tvungne trafikantene

En relativt stor andel av seniorreisene oppgir at de ville valgt et rimeligere produkt som kun gjelder utenfor rush

Overføringseffekter ved ordinær pris i rush:

- Samlet sett forsvinner 82 prosent av rushtidsreisene til seniorene
- Frigjør kapasitet til tvungne trafikanter og fremtidig trafikkvekst

Oppsummering

- Stort potensial for tidsdifferensierte takster
 - Mange har muligheter for å endre reisetidspunkt
 - Gir mer effektiv prising (lavere kostnad per passasjer)
 - Tilskuddsbehovet kan reduseres med opp mot 20 prosent per reise
 - Kan redusere kostnadene knyttet til nullvekstmålet med 700 mill. kr
- Må vurdere om honnørrabatt bare skal gjelde utenfor rushtrafikken
 - 25 prosent reiser i rushet i dag og mange kan endre reisetidspunkt
 - Mest kostnadskrevene og minst prisfølsomme trafikantene
 - Kan fjerne 80 prosent av seniorenas rushtidsreiser
- Noen vil nødvendigvis få det verre
 - Ulempene må vurderes opp mot behovet for å frigjøre kapasitet til fremtidig vekst